

ŽELEZARNA JESENICE informator

Jesenice, 10. marca 1992

Štev. 10/II

Možnosti povečevanja plač delavcev Železarne v naslednjih treh mesecih

To je bila osnovna tema razgovorov predstavnikov Svobodnega sindikata in sindikata Neodvisnost z Upravnim odborom Železarne na izredni seji Upravnega odbora, ki je bila v petek, 6. marca.

Odgovor na naslovno vprašanje je pripravil glavni direktor Boris Bregant:

Gibanje osebnih dohodkov je trenutno še vedno vezano na ustrezno zakonodajo, ki omejuje tako zgornji nivo kot tudi izplačilo v tistih podjetjih, ki so nesolventna in imajo blokiran žiro račun. Žal je Železarna Jesenice že vse od začetka preteklega leta v položaju, ko mora zaradi nelikvidnosti in neplačevanja vseh obveznosti, ki izhajajo iz osebnih dohodkov, izvajati dodatne aktivnosti in omejevati rast plač.

Vodstvo podjetja je uspevalo v letu 1991 odlagati plačilo celotnih obveznosti iz meseca v mesec in pridobiti soglasja za gibanje plač približno vzporedno z rastjo življenjskih stroškov.

V letošnjem letu lahko

odlagamo le še obveznosti iz let 1990 in 1991, medtem ko moramo tekoče obveznosti poravnati sproti, sicer se nam prepreči izplačilo v naslednjem mesecu. To pomeni, da moramo mesečno zagotoviti sredstva v bruto znesku, ki vključujejo prispevke in davke ter druge obveznosti.

V letu 1991 smo močno zmanjšali število zaposlenih, tako da nas je trenutno v Železarni le še 4000. Ob tem pa smo zaradi že znanih vzrokov nenormalno znižali tudi obseg proizvodnje in prodaje, čeprav tega nismo načrtovali. Tako se je masa, potrebna za izplačilo plač, sicer absolutno zmanjšala, relativno, glede na realizacijo, pa je celo porasla.

Nivo izplačanih osebnih dohodkov v januarju je nižji od povprečja gospodarstva in ne dosega ustreznega nivoja po Kolektivni pogodbi.

To in nejasnost glede izplačila regresa so bili glavni vzroki za reakcijo delavcev, ki jo vodi vodstvo Svobodnih sindikatov Slovenije Železarne Jesenice.

Pogajanja z vodstvom Železarne potekajo že dalj časa, intenzivneje pa po izplačilu osebnih dohodkov za mesec januar 1992, ko so v Železarni dosegli povprečno višino 14.250 SLT na zaposlenega.

Vodstvo Svobodnega sindikata zahteva, da morajo povprečne plače za mesec februar 1992, ki bodo izplačane v marcu, dosegati

vsaj 80 % Kolektivne pogodbe, kar naj bi v neto vrednosti na zaposlenega zneslo v povprečju 21.000 SLT.

Vodstvo Železarne je ponudilo izplačilo v višini, ki bi predstavljala 80 % povprečja gospodarstva Republike Slovenije, le to pa znaša 16.100 SLT na zaposlenega ali 13 % več kot januarja ali v neto znesku približno 16.800 SLT na zaposlenega.

Ob tem velja opozoriti, da niti v mesecu januarju niti v februarju na nivoju Železarne in tudi ne na nivoju posameznih družb in profitnih centrov nismo dosegli niti 1/15, še manj pa 1/12 letnega načrta proizvodnje in prodaje. Dosegli smo le 80 % bistveno nižjega operativnega programa.

Vodstvo Svobodnih sindikatov je menilo, da ponujena višina ni ustrezna in je zahtevalo sklic izredne seje Upravnega odbora Železarne Jesenice, ki je bila 6. 3. 1992.

Na tej seji smo skupaj iskali optimalne možnosti za doseganje čimvišje realizacije, ki naj bi rasla že v marcu in aprilu, tako da bi marca dosegla 1/15, aprila pa 1/12 letnega načrta. To je edina realna osnova, na podlagi katere bi plače v Železarni lahko rasle hitreje, kot rastejo priznani življenjski stroški in hitreje, kot rastejo plače v drugih delih gospodarstva in negospodarstva.

V pričakovanju take rasti proizvodnje in realizacije je Upravni odbor Železarne

sprejel tudi popravek predloga za izplačilo februarских plač na 90 % povprečja gospodarstva Slovenije, kar predstavlja 67 % Kolektivne pogodbe ali v povprečju 17.587,00 SLT neto na delavca.

V mesecu marcu naj bi plače realno porasle na 69 - 70 % Kolektivne pogodbe, v aprilu pa na 72 %.

Poudarjam, da takšna rast nima zakonske osnove in ni utemeljena na doseženih, temveč na pričakovanih rezultatih. Vložiti bomo vse napore, da dosežemo upravičenost in možnost takšnega izplačila. Plače za februar bodo v tej višini (če ne bo zapletov z dovoljenji Republike Slovenije) izplačane 17. tega meseca.

Tako dejstvo, stališče in sklep smo posredovali zaupnikom Svobodnega sindikata Železarne na sestanku, ki je bil takoj po seji Upravnega odbora dne 6. marca. Vodstvo sindikata predloga ni sprejelo, čeprav je, na seji Upravnega odbora Železarne dalo mandat predstavniku delavcev, da za tak sklep glasuje (s čimer je bila dosežena tudi potrebna večina).

9. marca so bila zahtevana in uresničena nova pogajanja z vodstvom Železarne, ki pa niso prinesla spremembe sklepov Upravnega odbora.

Zahtevano je bilo, da se z dejstvi in sklepi Upravnega odbora seznanijo celoten kolektiv, kar je usresničeno s to informacijo in objavo celotnih sklepov izredne seje Upravnega odbora Železarne.

Na kolegiju direktorjev družb Železarne dne 9. marca je bil sprejet cilj, da se z izjemnimi naporimi omogoči rast realizacije v pričakovani višini. Na tak način bi omogočili tudi izplačilo pričakovanih plač za februar, marec in april, kar naj bi bila osnova tudi vnaprej.

V informaciji ne navajam težav pri zagotavljanju sredstev za izplačilo plač in

vseh prispevkov ob sočasnem zagotavljanju surovin, repromaterialov, energije in vsega ostalega za kolikor toliko normalno proizvodnjo.

Dodatne zahteve za povečanje izplačila nad tem, kar je bilo ponujeno na Upravnem odboru Železarne, so nerealne; tako glede doseženega in pričakovanega obsega prodaje, možnosti zagotavljanja sredstev, zakonodaje in ne nazadnje tudi zaradi samega preživetja Železarne.

Na izredni seji Upravnega odbora Železarne dne 6. marca so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Predlog za osebne dohodke je pripravljen za mesece februar, marec in april 1992.

2. V mesecu februarju 1992 naj bi dosegli v povprečju Železarne neto 17.587 SLT na zaposlenega, kar je približno 90 % povprečne plače v gospodarstvu Republike Slovenije ali pričakovano 67 % Kolektivne pogodbe.

3. Za mesec marec je osebni dohodek vezan na izpolnjevanje operativnega načrta proizvodnje in prodaje. Vodstvo podjetja bo skušalo doseči izpolnitev 1/3 načrta za 1. tromesečje 1992. V tem primeru bo masa za osebne dohodke omogočala izplačilo v višini 69 % Kolektivne pogodbe. Če bo dosežena 1/12 letnega načrta, bo masa za osebne dohodke omogočala izplačilo do 70 % Kolektivne pogodbe.

4. V mesecu aprilu je treba doseči 1/12 letnega načrta, kar bo omogočalo izplačilo plač do višine 72 % Kolektivne pogodbe.

5. Doseganje letnega načrta se ugotavlja na nivoju družb. Družbe, ki ne bodo dosegle načrtovanega poslovnega rezultata, lahko izplačujejo minimalno 80 % povprečnega osebnega dohodka gospodarstva Republike Slovenije za obravnavani

mesec.

6. Plačilo regresa je zaradi neformiranega sklada skupne porabe ob soglasju Republike Slovenije možno le iz oblikovane mase za osebne dohodke. Če sprejmemo akontativno povečanje mase za plače v februarju, se zaostri vprašanje oblikovanja sredstev za izplačilo regresa.

7. Ukrepi za doseganje višjih izplačanih plač so:

- povečati prodajo do načrtovanega obsega,

- ob nedoseganju prodaje poklicati na delo le toliko delavcev, kot je minimalno potrebno,

- vse tiste dele proizvodnje, kjer dobiček 1 dalj časa (6 mesecev) ne dosega vsaj 6 % realizacije, takoj ustaviti; ustavitev je trajna ali začasna. Ob trajni ustavitvi se izvede delni stečaj, ob začasni pa se vsi zaposleni s pripadajočim delom servisov pošljejo na čakanje na delo.

- vsi profitni centri do 13. 3. 1992 pripravijo pregled možnosti doseganja načrtovanih ciljev in predloge za ukrepanje.

8. Predlagane višine izplačil niso usklajene z republiško zakonodajo in je zato treba pridobiti soglasje Ministrstva za delo pri Vladi Republike Slovenije.

Poročilo o poslovanju Železarne v letu 1991

Na seji upravnega odbora, ki bo v petek, 13. marca, bo med drugim obravnavano tudi poslovno poročilo Železarne za leto 1991. V nadaljevanju vas seznanjamo z pogoji poslovanja in finančnim stanjem Železarne Jesenice ter uspehom Železarne, kar je razvidno iz konsolidirane bilance uspeha za leto 1991.

Osamosvojitve Slovenije, vojna, pretrgane prometne zveze, blokiran plačilni promet, uvedba lastne valute, izvozni kontingenti in prometni davki, uvedeni na področju

izven Slovenije, vse to so bile okolščine, ki so bistveno vplivale na pogoje poslovanja v letu 1991.

Rast inflacije je razvidna iz procenta povečanja posameznih kategorij. Cene na drobno so se povečale za 247,1 %, cene industrijskih proizvodov za 311,8 %, tečaj DEM je porasel za 314 %.

Proizvodnja je bila daleč pod načrtovano. Oskrba s surovinami in polproizvodi je bila motena zaradi transportnih omejitev in vojne na Hrvaškem. Istočasno je izpadel del prodajnega trga in s tem tudi možnosti kompenzacij, denarnih sredstev za plačilo nadomestnega uvoza pa praktično ni bilo. Vsi kupci naših izdelkov, razen redkih izjem, so bili ravno tako brez obratnih sredstev, kreditiranje je bilo pa očitno predrago. Nekateri veliki poslovni partnerji so se znašli v težavah, leto 1991 lahko ocenimo tudi kot leto stečajev, kjer so upniki praviloma ostali praznih rok.

Na notranjem področju je bilo storjenega veliko. Racionalno poslovanje se je odrazilo na znižanju stroškov, zaradi zmanjševanja zaposlenih se je povečala produktivnost dela. Ob pomoči Ministrstva za delo je bil postopek zmanjševanja števila zaposlenih dosti human in neboleč.

Celo leto so se izvajale aktivnosti za sanacijo Slovenskih železarn ter v zvezi s tem tudi priprave na novo organiziranost Železarne Jesenice v letu 1992.

Osebnih dohodkov so v vedno večji meri zaostajali, za slovenskim povprečjem, predvsem pa za nivojem, določenim v kolektivni pogodbi. Zaradi poslovanja z izgubo ter nelikvidnosti smo bili v izplačanih osebnih dohodkih omejeni z zakonodajo ter sklepi ustreznih ministrstev, hkrati pa tudi z realnimi razpoložljivimi viri za izplačilo. Kljub vsem

težavam so bili osebni dohodki izplačani redno ter v dogovorjenih rokih, vendar zaradi likvidnostnih težav delno v bonih za prehrano.

Finančno stanje

Žiro račun Železarne Jesenice je bil blokiran celo leto. Do sklepa o moratoriju na stečajne postopke je bilo potrebno iskati možnosti za preprečitev stečaja.

Blokada je sestavljena iz neplačanih prispevkov iz osebnih dohodkov ter refundacijskih zahtevkov bank iz naslova deviznih kreditov. Blokada se je med letom realno povečala za 10 %, nominalno pa za 530 %.

Upoštevati pa je potrebno še izredno visoke obresti na neporavnane obveznosti. Te predstavljajo 58 % visine blokade.

Deviznih anuitet nismo bili sposobni odplačati. Kredite za osnovna in obratna sredstva so banke reprogramirale, vendar pod izredno neugodnimi pogoji, saj je Železarna Jesenice v najnižjem bonitetnem razredu. Efekti se odražajo v neto finančnih stroških in predstavljajo pomemben delež ustvarjene izgube za leto 1991.

Tečajne razlike deviznih kreditov, obračunane obresti ter pripis obresti po dinarskih kreditih znašajo 4.203 mio SLT; po saldiranju odhodkov v breme revalorizacijskih rezerv pa 1.373 mio SLT.

Zaradi neustrezne strukture sredstev in njihovih virov znašajo neto odhodki financiranja 1.177 mio SLT, zaradi različnih finančno - komercialnih možnosti prodaje ter nakupov, pa so nastali neto izredni odhodki v višini 530 mio SLT.

Terjatve in obveznosti iz blagovnega poslovanja so izkazane v skladu z

zakonodajo ter poslovnimi usmeritvami. Stare terjatve so odpisane v breme izrednih odhodkov.

Evidentirane so obveznosti iz preteklega obdobja za neplačano električno energijo, ki ni zajeta v blokadi žiro računa. Večjih neporavnanih obveznosti do dobaviteljev ni, ker so se uspešno kompenzirale z nasimi terjatvami.

Od oktobra meseca naprej smo tekoče plačevali električno energijo v skladu s pogodbo, večji problem je s plačevanjem zemeljskega plina, kjer je potreben večji delež gotovinskih plačil.

Na zadnji strani objavljamo tabelo konsolidirane bilance uspeha za obdobje od 1. 1. do 31. 12. 1991.

Iz konsolidirane bilance uspeha vidimo, da je bil obseg prodaje in poslovanja realno bistveno manjši kot v preteklih letih.

Uspeli smo zadržati rast materialnih stroškov, medtem ko fiksni stroški ob premajhni realizaciji povzročajo prevelike obremenitve. Poseben problem so neto finančni stroški, ki skupaj z neto izrednimi odhodki predstavljajo glavni vzrok za negativen poslovni rezultat.

Za ponovno doseganje pozitivnih rezultatov, je treba povečati obseg proizvodnje in realizacije, ter izpeljati program finančne sanacije.

Interne informacije Informator izdaja Železarna Jesenice.

Ureja jih Lili Jana Kos.

Tel. stev. uredništva je 22-71.

SLOVENSKE ZELEZARNE
ZELEZARNA JESENICE

KONSOLIDIRANA BILANCA USPEHA ZA OBDOBJE OD 1.1. DO 31.12.1991
v 000 SLT

Zap. št.	OPIS	1.1.- 5.4.1991		6.4.- 31.12.1991		1.1.- 31.12.1991	
		Znesek	Struktura	Znesek	Struktura	Znesek	Struktura
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	PRODAJA	795,471	100	3,758,344	100	4,553,815	100
	a) domači trg	562,212	71	2,958,515	79	3,520,727	77
	b) izvoz	148,849	19	584,325	16	733,174	16
	c) ostalo	84,410	11	215,504	6	299,914	7
	d) interna prodaja	0	0	0	0	0	0
2.	Materialni stroški (a-b)	477,886	60	2,035,336	54	2,513,222	55
3.	Ostali poslovni stroški	363,949	46	1,681,393	45	2,045,342	45
	a) amortizacija	147,946	19	777,418	21	925,364	20
	b) bruto osebni dohodki	132,814	17	578,588	15	711,402	16
	c) ostalo	83,189	10	325,387	9	408,576	9
4.	Sprememba zalog proizvodnje(+/-)	(66,594)	(8)	(277,593)	(7)	(344,187)	(8)
5.	POSLOVNI ODHODKI (2+3-4)	908,429	114	3,994,322	106	4,902,751	108
6.	DOBICEK I. (1-5)	(112,958)	(14)	(235,978)	(6)	(348,936)	(8)
7.	Neto finančni stroški (+/-)	133,308	17	1,044,080	28	1,177,368	26
8.	Neto izredni odhodki (+/-)	78,443	10	452,139	12	530,582	12
9.	DOBICEK II. (6-7-8)	(324,709)	(41)	(1,732,197)	(46)	(2,056,906)	(45)
	a) davek iz dobička	0	0	0	0	0	0
	b) skupna poraba	0	0	0	0	0	0
	c) čisti dobiček (akumulacija)	(324,709)	(41)	(1,732,197)	(46)	(2,056,906)	(45)
ANALITICNI IN OSTALI PODATKI							
10.	CASH FLOW I. (3a+6)	34,988	4	541,440	14	576,428	13
11.	CASH FLOW II. (3a+9c)	(176,763)	(22)	(954,779)	(25)	(1,131,542)	(25)
12.	Proiz.surovega jekla (v t)	49,709		135,432		185,141	
13.	Blag. : proizvodnja (v t)	60,269		138,940		199,209	
14.	Zaposleni	5,081		4,727		4,282	
	-od tega na prisilnem dopustu	1,280		790		1,035	
15.	Poprečni neto DD	5,218		8,344		7,573	